

Dit 's Tijts verlies / Enen edelen Sproke / Achte Persone wenschen / De Maghet van Ghend. Laatstgenoemd werk is met zijn 242 verzen ontegensprekelijk het belangrijkste. Het vangt aldus aan :

In der coninghe tide van Babilone
Plagghen drome ende visioene
Te hetene onder ' folc waerachtech;
Nu sijn die liede soe loghenachtech,
Dat men op die waerheit luttel ghist
Aldus telt men droem voer mist.

Boydins gedichten werden uitgegeven door Jonkh. Ph. Blommaert in "Oudvlaemsche Gedichten der XIIde, XIIIde en XIVde eeuwen", Gent, 1841, deel II. Leonard Willems bestudeerde "D.M.V.G." in Verslagen en Mededeelingen v.d. Vl. Acad., nov. 1923. Uit deze studie, waarvan eveneens overdrukjes verspreid werden, citeren we volgende regels : "Als zuiver politiek gedicht (ik bedoel in sociaal en economisch opzicht) is dit stuk zonder de minste historische waarde. Doch als godsdienstig pamflet is het een document van groote betekenis".

Ook Prof. Dr. De Keyser schreef erover, nl. in "Gent in de Literatuur en in de Folklore" Gent, 1935.

Wij haalden onze stof uit de 3 opgesomde bronnen.

(wordt vervolgd)

M. VAN WESEMAEL

ENKELE REGLEMENTEN IN VERBAND MET DE GRAANMARKT TE GENT IN DE EERSTE HELFT VAN DE NEGENTIENDE EEUW

Van in de late middeleeuwen bezat Gent het stapelrecht op het graan : van de schepen, die de Schelde afvaardigen, moest een vierde van de lading gestapeld worden te Gent; van de schepen, die de Schelde opvaardigen een zesde. Door dit recht kon in tijden van nood gedeeltelijk de schaarste of de duurte van het graan worden verholpen. Nadat het graan enkele weken was gestapeld, mocht de eigenaar het op de markt verkopen. Door de schepenen werden stapelheren aangesteld, die belast waren met het toezicht op de graanstapel. Marcus van Vaernewijck was stapelheer in 1566. Het graan werd gestapeld in stapelhuizen; het bekendste stapelhuis is natuurlijk het Koornstapelhuis op de Graslei. Ook in gewone huizen werd graan gestapeld; steunend op het register Loon der Pijnders en het register KK vermeldt De Potter (deel II blz. 497) ongeveer 224 woningen, waar graan werd gestapeld.

Twee artikels van het reglement "Regel ter aerde" van 7 november 1676 zijn voornaam en moeten vermeld worden.

Art. 5. "Men beveeld aen alle landslieden 's vrydags in de stad komende met hunne graenen, 't zy te peêrd, of met wagens, of te scheép, de zelve t'eender reys te lossen en te ontlæden, en op de merkt te brengen, op de boet van 10 ponden parisis voór de eerste overtredng, voór de tweede reys twintig ponden parisis, en voor de derde reys arbitrairlyk gecorrigeêrd te worden."

Art. 6. "Het is verboden aen allen ingezetenen deézer stad, van nu voortæen eenige graenen of zaeden te koopen aen de poorten deézer stad, in de straeten of bezondere huizen, maer de zelve koopen zullen exclusivelyk moeten gedaen worden op de gezeyde merkten, op pene van te incurereen eene boet van 10 ponden parisis."

Beide artikels werden opnieuw afgekondigd op 8 Fructidor jaar III (25 augustus 1795). Een volgend "Besluyt raekende de policie der Graenmerkten" is van 5 Brumaire jaar IX (27 october 1800). Hierbij wordt bepaald, dat de granen enkel mogen verkocht worden op de markten. De overtreders worden gestraft met drie maand gevangenis, de inbeslagneming van de granen en een boete gelijk aan de waarde van het graan. Art. 4 bepaalt: "De twee *graenmerkten*, van ouds opgeregt binnen deéze stad op de plaetsen gezeyd het *Sluyzeken*, bekend onder de oude benaeming van ZEEUWSCHEN AERD, en op de *Graenmarkt*, bekend onder den naem van GROOTE MERKT, zullen blyven gehouden worden op de zelve plaetsen."

De markt op het Sluizeken was voorbehouden voor de verbruikers. Aan de bakkers, graanhandelaars en brouwers is het verboden op deze markt graan te kopen of te laten kopen. Deze markt wordt gesloten om tien uur; de niet verkochte granen moeten onmiddellijk overgebracht worden naar de Koornmarkt en er te koop gesteld worden.

Het graan mocht slechts verkocht worden, nadat het volledig was afgeladen. "De pryzen der graenen eens bepaeld zynde, zullen de verkoozers die niet meer mogen verhoogen geduerende de merkt, maer zullen gehouden zyn die af te leveren aen den prys doór hun eerst bepaeld." (art. II)

De bakkers, meelverkopers en jeneverbrouwers worden op de markt toegelaten om twaalf uur; de kooplieden in granen worden eerst om één uur toegelaten. De overtredingen worden gestraft met een straf gaande van een tot drie dagen gevangenis of een boete gelijk aan het dagloon van een tot drie dagen. De zakkendragers mogen zich niet binnen de markt bevinden; ze mogen de markt slechts betreden, als ze persoonlijk zijn opgeroepen voor het werk. De markt eindigt om drie uur. Nu volgen enkele voorname artikels.

18. De graenen van alle slag, op het eynde van de merkt *onverkogt*, zullen gesteld worden in *de stapelhuyzen*, ten deézen eynde van ouds bestemd en hier naer aangeweézen.

19. De graenen aldus *gestapeld*, mogen buyten het grondgebied der stad niet weggevoerd worden.

20. Deéze graenen zullen in de stapelhuyzen moeten blyven tot den vol-

genden merkdag, om aldaer op nieuws publiekelyk te koop gesteld te worden, in mededinging met de andere graenen binnen deéze stad aenkomende.

De vier huizen, staende op de groote graenmerkt en draegende voor teeken *de Kleppe, het Schaekberd, den Zak en den Leeuw*, blyven aangeweézen als voórgaendelyk, om te dienen voór stapelhuizen der onverkogte graenen op de gezeyde merkt (1).

Bij het verschijnen van dit reglement waren de metrieke maten reeds gekend, maar nog niet in gebruik. Het graan werd verkocht per zak van vier "maeten, gezeyd merkt-maeten", ook per halve zak, per vierde zak of een maat en per achtste van een zak, genaamd "meulen". De meting van het graan gebeurde door beëdigde graanmeters door middel van holle maten, behoorlijk en zichtbaar geijkt. Het loon der graanmeters was bepaald op twee oorden Vlaams geld of 4,54 centimes per zak en een oord of 2,27 centimes voor het meten van een halve, een vierde of een achtste zak.

De stapelhouders moesten een register houden en ontvingen een vergoeding "het stapelrecht", van twee oorden per zak.

Op 9 Pluiose jaar XI (29 januari 1803) werden opnieuw afgekondigd de artikels 5 en 6 van het reglement van 1676. De overtreders worden gestraft met een boete van negen frank; de paarden en de rijtuigen blyven in beslag genomen tot de boete betaald is. Het reglement van 1803 bepaalt tevens, dat het verbod van graan te verkopen en te kopen op de marktdagen elders dan op de markt, ook van toepassing is op de verkoop van aardappels en alle andere eet- en koopwaren, die op de markten verkocht worden, met uitzondering van de groenten, die men mag verkopen aan de huizen.

Door het besluit van 9 juni 1812 worden de uren van de markt veranderd. De havermarkt begint op tien uur. De opening van de markt wordt aangekondigd door een klok aan het pakhuis; de overige graansoorten mogen verkocht worden van 11 u 30. De marktklok wordt om drie uur geluid om het sluiten van de markt aan te kondigen.

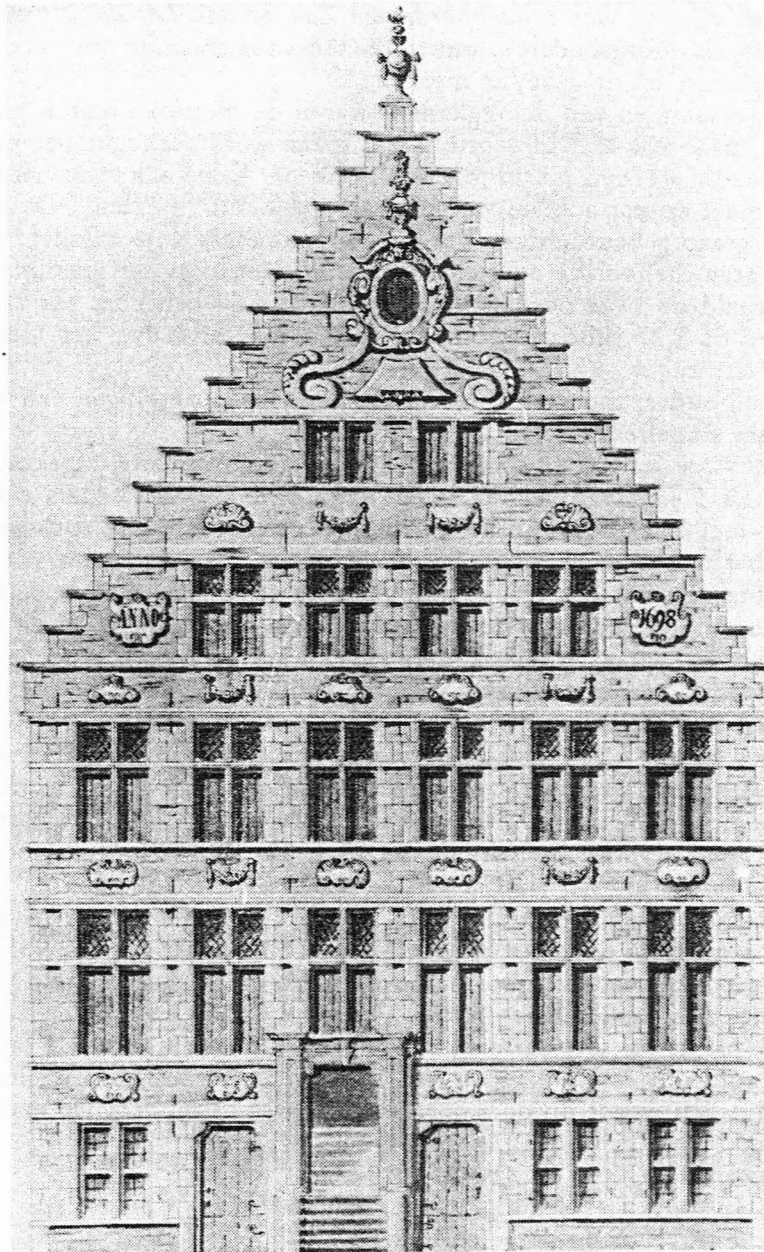
Voornoemde reglementen bleven in voege tot 11 mei 1850. Op deze datum werden de reglementen van 1676, 1800, 1803 en 1812 afgeschaft. Het nieuw besluit berust op het principe van de vrijheid van handel. "L'entrée des grains et graines, leur circulation en ville et leur sortie, soit par terre, soit par eau, sont permises tous les jours de la semaine. Ils pourront être enmagasinés à la convenance des propriétaires". Alle vrijdagen wordt op de Koornmarkt markt gehouden. De markt wordt geopend

om negen uur voor de zaden

om tien uur voor de gerst, haver en boekweit

om 11 uur voor de rogge en tarwe.

De markt eindigt om dertien uur. De opening van elke markt en de sluiting worden aangekondigd door het luiden van een klokje aan het Pakhuis. Na het sluiten van de markt mogen de niet verkochte granen

Het Korenmetershuis.

vervoerd worden buiten de stad of gestapeld worden in het stadsmagazijn of een ander magazijn. Nieuw is ook, dat alle personen zonder onderscheid op de markt zijn toegelaten; het meten van het graan is niet meer verplicht. Wel mag de koper het meten van het graan vragen; daartoe komen enkel de beëdigde graanmeters in aanmerking. Het meetrecht bedraagt 4 centimes per hl.

De kopers en verkopers mogen voor het lossen en laden van het graan beroep doen op de arbeiders van hun keuze. Toch mag er een korporatie van werklieden bestaan, die erkend zijn door de stad, een kenteken dragen en ter beschikking staan van de kooplieden. Hier worden de "pijnders" bedoeld; hierover straks meer. De korporatie mag slechts 4 centimes per hl. vragen voor het laden of lossen. Om de markt aan te moedigen worden jaarlijks aan de landbouwers, die het meest graan naar de markt hebben gebracht, beloningen uitgereikt, namelijk 100 F voor tarwe en rogge, 75 F voor gerst en 50 F voor haver en boekweit. Hiermede is het probleem echter niet opgelost, want op 4 augustus 1855 neemt de gemeenteraad een nieuw besluit, waarbij de vrijheid van handel opnieuw wordt afgeschaft en de artikels 5 en 6 van het reglement van 1676 weer toepassing krijgen.

Deze toestand duurde echter niet lang. In de motivering van een nieuw besluit van 13 februari 1858 lezen we : "Men kan moeilijk de redenen ontdekken waarom in 1855 de verstandige maatregelen van 1850 werden afgeschaft en men terugkeerde naar de reglementen van 1676, 1800 en 1803. Het miskennen van het principe van de handelsvrijheid heeft voor gevolg gehad, dat de markt, die tijdens de periode van 1850 tot 1855 meer en meer uitbreiding nam, opnieuw kwijnde. De landbouwers geven de voorkeur aan markten in andere steden, waardoor de granen, die te Gent verhandeld worden, langs een tweede hand komen en belast zijn door hogere vervoerkosten. Dubois noemt het reglement van 1855 "surannée, vexatoire, nuisible au commerce et de tout point injustifiable". De artikels 5 en 6 van 1676 worden opnieuw afgeschaft en het reglement van 1850 komt weer in voege. Hoe zijn nu de veranderingen aan het marktreglement te verklaren ? Bij de gemeenteverkiezingen van 31.10.1854 hadden de conservatieven de meerderheid behaald, maar na de verkiezingen van september 1857 kwamen de liberalen opnieuw aan het bewind.

Op 7 juli 1865 besluit de gemeenteraad "Op de graanmarkt mogen de partijen door de personen, die ze verkiezen de te koop gestelde granen of zaden ten gehele of ten dele doen meten of wegen. Nochtans in geval van geschil zijn ze gehouden zich te bedienen van de beëdigde wegersmeters door de overheid erkend". Hierbij wordt het monopolie van de graanmeters afgeschaft. De korporatie van de graanmeters wordt ontslagen van de betaling van de rechten voor het tweede semester van 1864. Stilaan zullen de handelspraktijken en het productieproces veranderen; de bakkers kopen meel aan de maalderijen. Alzo vermindert de activiteit van de graanmarkt. Het reglement van 1890 is zeer eenvoudig :

“De vrijdag van elke week wordt een markt gehouden voor de verkoop van granen en zaden. De markt wordt gehouden op de Koornmarkt, ze begint om 6 uur en eindigt om 12 u 30.”

De nering van de korenmeters en van de pijnders dagtekenen zeker van de 13e of 14e eeuw. Door de Concessie Caroline van 30 april 1540 werden deze neringen afgeschaft. “Dat de Makelaers, Lyn-drayers, Cooren-meters, Pot-backers, Fruyteniers ende Pynders geen neeringen meer en zullen zyn, ende aengaende de voorseyde Cooren-meters ende Pynders tegenwoordelyck zynde, die zullen blyven in 't bedienen van haren styl hun leven lanck gedurende, ende wanneer die vaceren zullen, die van de Wet onser voorseyde Stede van Ghendt, zullen die verkoopen tot profyt der selve Stede” (art. LXX). Volgens De Potter lag het eerste Koorn-metershuis links van het Stapelhuis. In 1450 hadden de pijnders het huis rechts van het “tolhuizeken” gekocht om het als neringhuis te gebruiken. De Potter vertelt ons nog, dat in de 17e eeuw de korenmeters zich in het huis van de pijnders kwamen vestigen. Alzo kreeg dit gebouw de nieuwe naam “Cooren-metershuys”. In 1698 werd de houten gevel vervangen door een stenen gevel. In 1759 waren er 23 korenmeters; dit blijkt uit een gedicht opgedragen aan Balduinus De Smet ter gelegenheid van zijn vijftigjarig jubileum als korenmeter. Bij zijn opneming in het gilde van de korenmeters moest de kandidaat een eed afleggen. “By Jezus Christus die voor ons geleden heeft, aan het kruis gestorven is en wiens beeld ik voor mij heb, zweer ik dat ik steeds zal wezen een eerlijk ende getrouw coorenmeter”.

De pijnders kregen een nieuw reglement in 1541. Het gezelschap werd bestuurd door drie gezworenen. Ogenschijnlijk kunnen art. 9 en 10 van dit reglement ons verbazen; wel moeten we er aan toevoegen, dat ook in sommige reglementen van andere neringen artikels in verband met sociale voorzieningen voorkwamen.

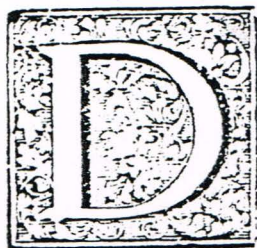
9. Item, so wanneer eenich van den voornomden pijnders ziec, oft van ouden impotent werdt, zoo dat hij den sac niet ghedraeghen, ghemeten, noch te boorde zetten en can, ende hij datte te kennen geeft aen een van de gheswoornen 't selve bij eede ooc verlanghende, sal hebben duerende den tijt van sijnder siecte ofte impotencie, eenen grooten sdaechs ofte achtentwintigh groote de maendt.

10. Item, in wat huus van den supposten de siecte pestilensiale quame, zo dat hijt ghezelscip van den pijnders ende sijne brootwinninghe laten moeste, zal hebben, indien hijt begheert, terstont x schellinghen grooten eens, ende van dan voorts twee grooten 'sdaechs sijne siecte gheduerende ofte totten overlidenen van der selver siecte.

De tijden voor de negentiende eeuw waren zeer statisch. Toch moeten rond 1760 de bakkers en de brouwers gepoogd hebben zich te onttrekken aan het monopolie van de pijnders, want op 31 augustus 1768 namen de schepenen een besluit, waarbij “koopmans ofte particulieren zullen gehouden wezen alle de graenen gekocht op de respective Merckten dezer Stede t'hunnen Huyze ofte Magazynen te laeten draegen door de gemeyne Arbeyders dezer Stede.” Tevens wordt er verboden “de

Graenen te laeten voeren door Wagens op pyne van t'incurreren eene boete van zes Carolus Guldens voor elke contraventie". De pijnders, die niet behoorlijk hun werk verrichten, kunnen gestraft worden met "geesseling, bannissement ofte andere arbitraire correctie". Dat de pijnders soms geen gemakkelijke klanten waren, blijkt wel uit art. VII, waarbij het de pijnders verboden wordt "den Koopman ofte particulieren te molesteren, dreygen ofte injurieren ten pointe van het nae Huys draegen der Graenen, op pyne van collocatie in vangenisse ende voordere arbitraire correctie". Het loon wordt bepaald op zes oorden per zak graan gedragen naar de woning van de bakkers, berryleggers, brouwers, brandewijnstokers wonende binnen de kuip van de stad en op twee stuivers voor buiten de kuip van Gent. Alhoewel betrekkelijk lang, toch houden we er aan de motivering van voornoemd besluit te publiceren, omdat we hier een beeld krijgen van de toestanden omstreeks 1768.

D'OFFICE.

DE WETH DER STAD GEND GEhoort hebbende de klachten van de gemeyne Arbeyders ende Sakke-draegers dezer Stede, in grooten nomber behoeftige Infetene belast met Wyf ende vele Kinderen, ons te kennen gevende, dat zy met het draegen der Sakken Graen op de Merktdagen, ende wel naemendlyk de vrydagen hun ende hunne Familie moeten de noodzaekelykheyd ende kost bezorgen, dat zy dagelyks ondervinden contrarie aen de voorgaende Ordonnantien, dat menigte persoonen, wel naemendlyk Bakkers, Brouwers, Berryleggers, Brandewynstokers ende andere Koopmans, hunne gekochte Graenen op de respectie Merkten dezer Stede t'hunnen Huyze ende Magazyn doen transporteren door Wagens, waer door de gemeyne Arbeyders gefrustreert wierden van hun kleyn gewin, ende alzo met hunne Vrouwen ende Kinderen geschaepen waeren tot de uytterste aermoede, alles ten grooten overlafte van de Aerme Kamer; om waer in te voorzien, heeft gestatueert zoo zy statueert mids dezen :

Blazoen van de korenmeters

In de Neringzaal van het Oudheidkundige Museum in de Abdij van de Bijloke staan een aantal voorwerpen van de korenmeters en de pijnders tentoongesteld : een koperen draagteken van een korenmeter (19e eeuw), een eedschijf van de korenmeters (17e eeuw), het blazoen van de korenmeters van 1568, een toorts van de korenmeters (tweede helft 18e eeuw) en een toorts van de pijnders van 1723.

Het blazoen is een eikenhouten paneel met 41 cm middenlijn en werd gedragen in processies en optochten. Op de voorzijde staat het wapen van van de korenmeters : twee kruiselings geplaatste korenschoppen, zilveren leeuw met gouden kroon, halsband en klauwen en rode uitstekende tong. Het wapenschild wordt vastgehouden door een knielende man en vrouw.

De achterzijde (zie illustratie) geeft ons het beeld van twee korenmeters in verschillende klederdracht, beiden met korenmaat en afstrijkstok en korenschop. Tussen de korenmeters staat een korenmaat en afstrijkstok en jaartal 1568.

De draagstok van de toorts van de korenmeters eindigt op een plat vlak met vooraan het wapen van de korenmeters vastgehouden door een wilde man en een wilde vrouw; achter het wapen bevinden zich

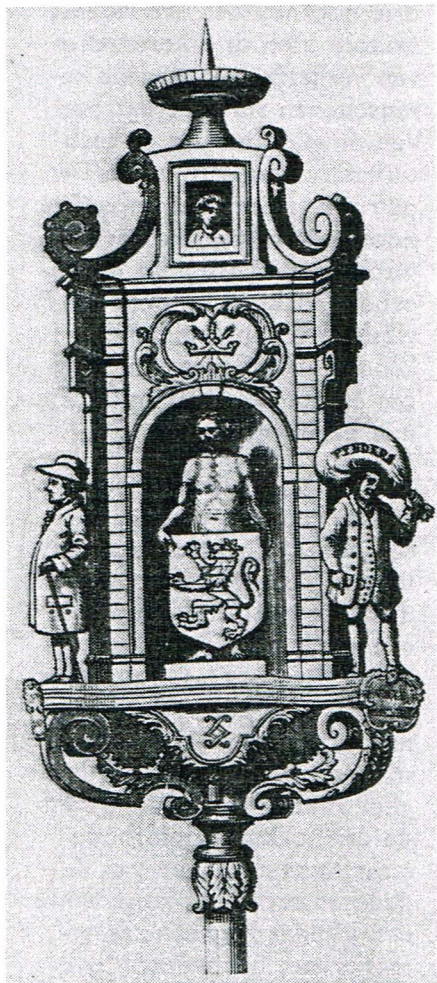
Toorts korenmeters

drie hoornen des overvloeds, waaruit zich drie korenschoven verheffen. Tussen de korenschoven staat de patroon van de gilde met in de rechterhand een afstrijkstok. De patroon is omringd door drie korenmeters, die hun bedrijf uitoefenen. Tussen de bijeengebonden korenschoven bevindt zich een gebloemd kroonelement met een punt om er een waskaars op te kunnen plaatsen.

De draagstok van de toorts van de pijnders eindigt op een console, waarop een platte driehoekige vloer rust. Op de afgesneden hoeken staat een schild met de woorden "Vrye Pynders". Op de vloer verheft zich een triomfboog met drie nissen. In elke nis staat een wilde man, die het gildewapen vasthoudt. Tegen de driehoekige triomfboog staat links de deken van de gilde en rechts en langs achter een pijnder met een zak gemerkt met het woord "pynder" op het hoofd.

Om te eindigen volgt de tekst van een carnavalslied van de Pijnders van 1861 en geschreven door H. Van Peene. De tekst verwijst naar de strijd in verband met de bouw van de forten rond Antwerpen, strijd waarin Jan Baptist van Rijswijck (Antwerpen 1818-1869) een voorname rol speelde.

Tijdens het verzamelen van de documentatie voor dit artikel hebben we met verwondering vastgesteld, dat sommige reglementen en sociale organisaties, die hun oorsprong vonden in de middeleeuwen, tot in het midden van de negentiende eeuw hebben stand gehouden en thans nauwelijks honderd jaar geleden verdwenen zijn. Na overweging echter verbaast dit ons niet zo veel : de ontwikkeling van de spoorwegen en de buurtspoorwegen en de uitbreiding van het gebruik van de stoommachine veroorzaakten veranderingen in het economisch leven en had-

Toorts Pijnders

KARNAVAL VAN 1861.

DE PYNDERS

STEMME VAN : *'t Zyn de Jongens van Gent*

't Zyn de pynders van Gent,
 Het zyn de zakkendragers,
 Geen kriepers of geen klagers,
 Ze zyn altyd kontent
 Met 't geen Ons Heer hun zendt,
 't Zyn de pynders van Gent.

den schaalvergroting voor gevolg, waardoor dan eerst de reglementen en organisaties niet meer aangepast waren aan de behoeften van de tijd en dus tot verdwijnen waren veroordeeld.

M. STEELS

BRONNEN :

Verslagen gemeenteraad.
 Recueil des réglements de police.
 L. Minard : Descriptions des meraux et jetons de présence, etc. des gildes et corps de métiers, églises, etc. Gent 1877.
 F. De Potter : Beschrijving van Gent. Delen II en III.

NOOT

- (1) De Cleppe : lag rechts van de Wapens van Zeeland.
 Den Zak : hoekhuis Donkersteeg-Koornmarkt (thans kleermagazijn).
 Den Leeuw : gelegen naast Den Zak, ook genaamd Maegd van Gent.

1e KOEPLET

Hun last is zwaer van alle dagen,
Maer hy verligt by 't vrolyk lied,
En ieder die zyn pak moet dragen,
En draegt het zoo gemaklyk niet.
't Zyn de pynders van Getn,
enz.

2e KOEPLET

Altyd by d'hand om op te trekken,
Aen 't werk om vrouw en kind te voên,
Ze schudden 't nooit van hunnen nekke,
Lyk politieke mannen doen.
't Zyn de pynders van Gent,
enz.

3e KOEPLET

Zy stappen regt uit, ongedwongen,
Naer schip of zolder met hun graen,
Doch gaen met geene kromme sprongen
Gelyk de loensche mannen gaen.
't Zyn de pynders van Getn,
enz.

4e KOEPLET

De zakken ydlen z'alle dagen,
Maer niet 'lyk ons Ministers doen,
Die voor de fortén durven vragen
De kleinigheid van acht miljoen,
't Zyn de pynders van Gent,
enz.

5e KOEPLET

Ze kunnen fyntjes parlesanten,
En zouden, als 't op kampen gong,
Ons zwygers van representanten
'Nen neuze stellen met de tong.
't Zyn de pynders van Gent,
enz.

6e KOEPLET

Als 't uit is met het arebeiden,
Libraelkomede of paepbarak,
Waermeê men 't volk zoekt te verleiden,

G'heel die boetiek moet in den zak.
't Zyn de pynders van Gent.
enz.

H. VAN PEENE

LIEVINUS CRUYL (1640-1720)

Deze Gentse geestelijke verlatijnste zijn naam tot Livinus Cruylus en in het Frankrijk van zijn tijd werd hij soms Lévin geheten.

Hij was een merkwaardige persoonlijkheid, die zich vooral met architectuur en topografie van steden in de 17e eeuw bezighield. Gedurende de 4 jaren (1660-64) van zijn pastoorschap te Wetteren tekende hij een spits (A) voor de toren van de onvoltooide St.-Michielskerk te Gent, zijn geboortestad.

Bezit deze kerk nog de maquette van dit projekt ? (schets van 12 sept. 1662). Toen hij in 1665 van een reis naar Rome te Gent terugkeerde, tekende hij een ontwerp (B) voor het hoofdaltaar van St.-Baafskatedraal. Hij schetste ook een spits (C) om de toren van dezelfde kerk te bekronen. Volgens zijn eigen verklaringen zou hij 10 jaar in Italië verbleven hebben.

Hij tekende er vele monumenten na en graveerde ook eigen werk. In het werk van Graevius (1) worden tekeningen van de hand van Cruyl gereproduceerd. Ook personages komen op zijn werk voor (La Piazza Navona - Rome). Het prentenkabinet van het Rijksmuseum te Amsterdam bewaart van Cruyl een zicht op Genua op perkament.

Hij verbleef ook geruime tijd in Frankrijk (1680-tekening van kasteel van Chantilly; 1682-ets van watertuig te Marly).

Op 22 april 1684 is hij terug te Gent, waar hij een gans jaar bij zijn schoonbroer, Pierre Anné verblijft. Pierre Anné is advocaat bij de Raad van Vlaanderen. Op 14 feb. 1685 is hij weer zinnens naar Italië te vertrekken.

Gedurende zijn verblijf te Gent maakt hij een opmeting van de klokke-toren van het belfort en schetst een projekt voor reconstructie in steen (D).

Deze opdrachten worden betaald met 50 pond groot.

Op de kunsttentoonstelling te Gent in 1913 wordt voor het eerst aandacht geschonken aan een werk dat niet door zijn biografen was vermeld.

Het is een panoramisch zicht op Gent, met de pen nagetekend op papier en behorende tot het "musée de la manufacture nationale des Gobelins à Paris".

Het werd gemaakt ter gelegenheid van de inname van Gent door Lodewijk XIV, begin maart 1678.